

U Z N E S E N I E

*Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. R.**, bývajúcej v N., zastúpenej advokátskou kanceláriou B., so sídlom v B., v mene a na účet ktorej koná advokát Mgr. P. B., proti žalovanej S., so sídlom v B., IČO : X., zastúpenej JUDr. R. K., advokátom v P., o zaplatenie 400,05 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 17 C 120/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2012, sp. zn. 2 Co 181/2011 takto*

r o z h o d o l :

*Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej **o d m i e t a**.*

Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy dovolacieho konania v sume 45,23 Eur, na účet advokátskej kancelárie B., so sídlom v B., do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo 17. februára 2011 č.k. 17 C 120/2010-113 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 400,05 Eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 16.4.2010 až do zaplatenia z titulu plnenia zo Zmluvy o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu S. uzavretej 22.1.1998 medzi účastníkmi konania v zmysle § 842 a nasl. Občianskeho zákonníka; jej predmetom bolo doživotné plnenie žalovanou v prospech žalobkyne mesačne sumou 400,05 Eur (12 052 Sk). Žalovaná od apríla 2010 prestala s poskytovaním plnenia žalobkyni z dôvodu uplynutia výpovednej lehoty k 31.3.2010 v zmysle výpovede z predmetnej zmluvy žalovanou z 26.10.2009. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že táto výpoveď bola daná neplatne, keďže predmetná zmluva o dôchodku z 22.1.1998 bola uzavretá na dobu určitú; nemožno ju preto vypovedať podľa ustanovenia § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uplatnený nárok žalobkyne z uvedenej zmluvy za mesiac apríl 2010 preto považoval za oprávnený a zaviazal žalovanú na jeho zaplatenie žalobkyni i s príslušenstvom.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 24. októbra 2012 sp. zn. 2 Co 181/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením, na ktoré poukázal a zdôraznil, že predmetná zmluva o dôchodku bola uzatvorená na doživotne určenú dobu neurčitého trvania, teda strany v nej prejavili vôľu byť ňou viazané až do smrti oprávnenej osoby, teda do určitého (vopred neurčeného) okamihu. Vysporiadal sa i s odvolacími námietkami žalovanej, ktoré považoval za nedôvodné. Poukázal na Nález Ústavného súdu SR z 25. apríla 2012 sp. zn. II. ÚS 26/2012 – 33, v ktorom sa uvádza, že výpoveď zmluvy o dôchodku by bola možná iba v prípade, ak by takýto postup pripúšťal Občiansky zákonník. Nie je správny názor, že Občiansky zákonník tento postup pripúšťa v § 582 ods. 1, pretože je v rozpore s účelom a zmyslom špeciálnej právnej úpravy Zmluvy o dôchodku, keď istota poskytovania dôchodku oprávnenej osobe by bola narušená možnosťou povinnej osoby kedykoľvek zmluvný vzťah ukončiť. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom vysloveným Ústavným súdom v uvedenom náleze týkajúcom sa obdobnej veci. Vzhľadom na vyriešenie tejto otázky sa nejedná o vec po právnej stránke zásadného významu, preto nepripustil voči svojmu potvrdzujúcemu rozsudku dovolanie.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorým žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., keď sa nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovanej.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žiadala tento mimoriadny opravný prostriedok odmietnuť z dôvodu jeho neprípustnosti. Mala za to, že súdy nižších stupňov svoje rozhodnutia dostatočne zdôvodnili zohľadňujúc i rozsiahlu argumentáciu žalovanej, s ktorou sa skutkovo i právne vysporiadali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. V zmysle odseku 5 tohto ustanovenia totiž dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Ak je však predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie v takomto prípade nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Dňa 18. mája 2010, kedy bol podaný návrh na Okresný súd Bratislava III, bola výška minimálnej mzdy podľa § 1 ods. 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 441/2009 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy 307,70 Eur a jej trojnásobok predstavoval 923,10 Eur. Suma 400,05 Eur, zaplataenia ktorej sa žalobkyňa v konaní domáhala, teda neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy v deň podania návrhu na prvostupňovom súde, preto dovolanie žalovanej v tejto veci nie je prípustné podľa ustanovenia § 238 ods. 5 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta prvá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Žalovaná procesné vady konania podľa § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zaoberal otázkou opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť konať pred ním (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalovanej neznemožnili uplatniť procesné práva priznané právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. totiž nie je daná už tým, že dovolateľka tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté touto vadou, ale len vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t.j. že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa (resp. nebola odstránená) v rozhodnutí (v postupe) odvolacieho súdu.

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalovaná v súvislosti s tvrdením o existencii procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. namietala nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v súlade s požiadavkou ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., keď sa krajský súd (podľa jej názoru) nevysporiadal so všetkými argumentmi a dôvodmi uvádzanými v jej odvolaní.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (pozri Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou

obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti ich uplatneniu (pozri IV. ÚS 115/03).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere, že Zmluva o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu S., ktorej predmetom bolo doživotné mesačné plnenie vo výške 400,05 Eur žalovanou ako povinnou v prospech žalobkyne ako oprávnenej bola uzavretá platne. Dostatočne objasnil, prečo Výpoveď žalovanej z 26.10.2009 považoval za neplatnú, keď uviedol, že vypovedať možno iba zmluvy uzatvorené na neurčitú dobu, akou zmluva o dôchodku bezpochyby nie je. Riadne sa tiež vysporiadal so skutočnosťou, prečo na daný právny vzťah medzi účastníkmi nemožno aplikovať zákon o bankách. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi prvostupňového súdu ohľadom platnosti zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi na určitú dobu neurčitého trvania, i ohľadom neplatnosti výpovede tejto zmluvy. Argumenty prvostupňového súdu podrobnejšie doplnil a dostatočne sa vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej. Preto odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa zákonné predpoklady vyjadrené v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. a nemožno ho považovať za neodôvodnené, svojvoľné a za také, ktoré by nedalo odpovede na podstatné a relevantné odvolacie námietky žalovanej. Iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom súdov nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (pozri napr. I. ÚS 188/06).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa v dovolacom konaní podala návrh na uloženie povinnosti nahradiť jej trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.), preto jej dovolací súd priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokátskej kancelárii B. za právnu službu, ktorú poskytol advokát Mgr. P. B. konajúci v jej mene žalobkyni vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovanej dňa 7. januára 2013 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil súd podľa § 10 ods. 1 vyhlášky za jeden úkon právnej služby v sume 29,88 Eur, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 7,81 Eur) predstavuje spolu 37,69 Eur a po pripočítaní 20 % DPH vo výške 7,54 Eur (§ 18 ods. 3 vyhlášky) činí náhrada trov 45,23 Eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2013

JUDr. Daniela Š v e c o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová